

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriön ajankohtaiskatsaus

Kaakkois-Suomen ELY –keskuksen alueen
ympäristöviranhaltijoiden neuvottelupäivä
29.11.2016
Hallitussihteerit Tia Laine-Ylijoki-Laakso

Ajankohtaista ympäristöministeriöstä

1. Aluehallintouudistus

- Tilannekatsaus
- Uudistuksen säädösvalmistelu

2. Yhden luukun periaate ja -hanke

3. Ympäristönsuojelulain uudistamisen 3.vaihe

The background features abstract, overlapping shapes in shades of blue and green. A large light blue shape is on the left, overlapping a darker blue shape on the right, which in turn overlaps a green shape. The text is centered within the light blue area.

Aluehallintouudistus YM:n näkökulmasta

Uudistusta laajalla rintamalla

- SOTE-uudistus
- Maakuntauudistus
- Aluehallintouudistus – uusi virasto
- Valtion keskushallintouudistus
- Perustuvat hallituksen linjaukseen 5.4.2016

Työ- ja
elinkeino-
palvelut

Sosiaali-
ja terveyden-
huolto

Ympäristö-
terveyden-
huolto

Pelastus-
toimi

Maakunnan keskeiset tehtävät

Alue-
kehittäminen

Liikenne-
järjestelmä-
suunnittelu

Maaseudun
kehittäminen
ja lomitus-
palvelut

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

www.alueuudistus.fi

HALLITUKSEN
REFORMI

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtiolta maakuntiin siirtyvät tehtävät ja niiden keskittäminen

1. Kuntien alueidenkäytön ja rakentamisen ohjaus- ja kehittämistehtävät

- Kaikkien 18 maakunnan tehtäväksi
- Rakennusvalvonta kaikkien kuntien yhteisellä suostumuksella maakunnalle

2. Vesien ja merenhoidon ja –suojelun tehtävät ja vesien tilan seuranta

- Maakunnat nimetään vesienhoidon osalta vastuullisiksi viranomaisiksi ja tämä notifioidaan EU komissiolle.
- Kaikki 18 maakuntaa toteuttavat yhteistoiminnassa vesistöalueittain
- Tietyt maakunnat toimivat yhteen sovittavina tahoina
- Täytyy luottaa, että tehtävät voidaan hoitaa laissa ja asetuksessa säädetyillä reunaehdoilla.

Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirasto

- Maakuntien ja uuden viranomaisen välinen tiivis ja vuorovaikutteinen yhteistyö tärkeää
 - Valtakunnallinen viranomainen, mutta alueellinen toimija
 - Valtakunnallisen toimivallan ja alueellisen vaikuttavuuden synergiat
 - Lisäsynergioita saatavilla, mikäli päällekkäisiä lupa- ja valvontatehtäviä kootaan vielä enemmän yhteen viranomaiseen
- Kyseessä täysin uusi keskusvirasto, ei AVIn käytäntöjen pohjalle syntyvä virasto
- Kuntien tehtävät jäävät ympäristönsuojelun osalta ennalleen

Maakuntaudistuksen vaikutukset valtionhallintoon

Valtion hallintotehtävissä periaatteina:

- valtakunnallinen toimivalta silloinkin, kun tehtävät edellyttävät alueellista tai paikallista läsnäoloa
- valtakunnallisesti yhtenäisen toimintatavan ja ratkaisukäytännön soveltaminen

Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastosta uusi valtakunnallisen toimivallan omaava viranomainen, joka toimii alueellisissa yksiköissä ELY-keskukset ja TE-toimistot lakkaavat 1.1.2019 lukien

Päällekkäisyydet Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston ja eräiden keskushallinnon virastojen tehtävissä puretaan

Jaottelu valtion keskushallinnon, aluehallinnon ja paikallishallinnon virastoihin käy tarpeettomaksi, jatkossa on vain valtion virastoja

Maakuntaudistuksen sädösvalmistelu

YM:n vastuulla olevan lainsäädännön muutosten valmistelu

- YM tuottaa omalta osaltaan pykäläehdotuksia ja perusteluja
- Maakuntiin siirtyviä tehtäviä koskevat lait ja asetukset
 - Mm. MRL, laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä,
- Valtion virastoon siirtyviä tehtäviä koskevat lait ja asetukset
 - Mm. YSL, jäteL, LsL, YVAL

YM:n vastuulla olevan lainsäädännön muutosten valmistelu

- Pääperiaatteena että toteutetaan vain maakunta- ja alueuudistuksen vaatimat muutokset
- Haasteellista ottaa huomioon eräiden säädöshankkeiden etenemisen aikataulut ja sisältö esim. HE YVA:sta, YSL:n muutos, MRL:n muutos
- Lisäksi tarkoitus on sisällyttää HE:een eräitä uudistuksen toteuttamisen kannalta keskeisiä muutoksia kuten esim.
 - YSL: melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta ilmoittaminen vain kunnalle
 - JäteL: alueellisten jätesuunnitelmien laadinnasta luopuminen

Yhden luukun
periaatteen
toteuttaminen

Lainsäädännön valmistelu alkaa

- VN:n yhteinen selvitys **Yhden luukun periaatteen toteuttaminen ympäristöasioissa** valmistui kesäkuussa
- Edellyttää poliittista linjausta valmistelun tavoitteista, reunaehdoista ja aikataulusta
- Valmistelu alkaa 5.12.2016 laajapohjaisessa toimitelussa yhteistyössä keskeisten tahojen kanssa
- Toteutetaan tällä vaalikaudella, HE-luonnos 31.12.2017
- Kiinteä yhteys maakuntaudistuksen poliittisiin linjauksiin ja käytännön toteuttamiseen

Yhden luukun elementit

- Uusi laki ympäristöllisten menettelyjen yhteensovittamisesta
- Mitkä menettelyt kuuluvat sen soveltamisalaan?
- Ydinmenettelyt (vesilupa, ympäristölupa, maa-aineslupa)
- Yhdennettävät menettelyt
- Koordinoiva viranomainen ja sen suhde muihin viranomaisiin
 - Oltava täsmälliset toimivaltuussäännökset
- Yhteistyö maakuntien kanssa tärkeää
- Muutoksenhaku

YSL:n uudistaminen

YSL:n kokonaisuudistuksen tilanne syksy 2016

- YSL:n uudistamisen 3. vaiheen (vuodeksi 2015 asetettujen projektien) jatkotyö meneillään
 - Projekti 1:n tarkoituksena parantaa lupahakemusten laatua, viranomaisten keskinäistä sekä viranomaisen ja toiminnanharjoittajien välistä yhteistyötä
 - Projekti 6:n liittyy eläinsuojien ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseen – luvasta ilmoitukseen eräissä tapauksissa; varsinainen lupaharkinta vain ympäristön kannalta herkimmissä hankkeissa
 - Projekti 7:ssä laitosten luvanvaraisuuskynnystä nostettaisiin eräiltä vähän ympäristövaikutuksia aiheuttavilta toiminnoilta ja toiminnoilta, joiden ympäristönsuojeluvaatimukset voidaan ottaa huomioon toisessa lupamenettelyssä. Lisäksi tietyt toiminnot siirrettäisiin rekisteröintimenettelyyn.

Ympäristönsuojelulain uudistamishankkeen työ jatkuu, 3. vaiheen jatkotyö meneillään

- 3. vaiheen projektien ehdotukset valmistuivat tammikuussa 2016
- Ehdotukset kävivät lausuntokierroksella, lausuntoaika päättyi 7.3.2016, lausuntoja saatiin yli 50
- Lausuntoyhteenvedot YM:n nettisivuilla (YSL uudistaminen, 3. vaihe)
- Tavoitteena **1. HE 12/2016** laitosluetteloon liittyvistä asioista – HE lausunnoille 10 /2016, lausuntoyhteenvedon laadinta käynnissä
- Tavoitteena **2. HE 12/2017** lupamenettelyyn liittyvistä asioista, jos pilotoinnista ja ilmoitusmenettelyä koskevasta selvityksestä saadaan tähän tukea

Paljonko luvitettavia/valvottavia toimintoja on tällä hetkellä?

- Luvitettavien (ja valvottavien) kohteiden määrä on jo vähentynyt 2000-luvulla 21 000 → 14 700. Näistä valtion viranomaisilla on 7 000 ja kunnissa 7 700. Vuosittain aluehallintovirastoissa käsitellään noin 740 ympäristölupaa, kunnissa noin 900.
- Lupia on vähemmän mm. koska:
 - osa on siirtynyt rekisteröintiin eikä lupaa enää tarvita (3 000 kpl, tulossa ehkä 300 lisää - betoniasemat)
 - osalta eläinsuojista luvitus on jäänyt kokonaan pois (3 300 kpl)

Projekti 1:n ehdotuksia 3. vaiheessa (1)

Säännösmuutosehdotuksia/pilotointia

- **Säännösmuutosten kokeilupilotti ESAVI:ssa ja LSSAVI:ssa**
 - Lausunnot viranomaisilta ja niihin liittyvät toiminnanharjoittajan täydennykset pyydetään **ennen kuin lupahakemus kuulutetaan**
 - Jos lupa-asian ratkaisu poikkeaisi olennaisesti lupahakemuksesta, hakijalle tilaisuus tulla kuulluksi (vrt. HL)
 - Alkuvaiheen kevyt tiedottaminen
 - **Päätösluonnos nähtäville** ennen asian ratkaisemista, lupahakemuksen kuuluttaminen ja asiakirjojen nähtävilläpito siirretään tähän vaiheeseen
 - Tehostettu neuvonta
 - Lähes kaikki pilotointihankkeessa seurattavat lupahakemukset tulleet vireille > konsulttikonsortio seuraa uusien menettelyjen vaikutuksia
- Hakijan **neuvonta** sähköisesti (ns. Tarastin ehdotus), §-ehdotus jo HE-luonnoksessa:

Lupaviranomainen voi lupamenettelyssä hakijan pyynnöstä järjestää **tapaamisen** hakijan ja viranomaisen välillä. AVI kutsuu aina ELYn tapaamiseen, §-ehdotus

Lisäselvitys- ja täydennyspyynnön riittävä yksilöinti

Projekti 1:n ehdotuksia (2)

- Viranomaisten toimintaa koskevia ehdotuksia -> Toimintamalliryhmälle
 - Lupaviranomaisten johdon roolin korostaminen, lupamenettelyn kehittäminen asiakaslähtöisesti, ohjeet, mallit, tietoaineistot, neuvonta ja sen käytännön organisointi
 - Lupaviranomaisten sisäisten ohjeiden ja mallien päivittäminen lausuntojen pyytämisestä
 - Lupien mallipohjien kehittäminen, lupaohjeisiin maininta siitä, että luvanhakija voi itse esittää lupamääräyksiä
 - Ajantasainen lupapäätös sähköiseen lupajärjestelmään
 - Lupamenettelyn keston parempi seuraaminen
- Viranomaisia koskeva ehdotus
 - Valtion viranomaisten lupa-asiat ja ympäristönsuojelun valvonta samaan organisaatioon

Projekti 1:n ehdotuksia (3)

- Selvitysehdotuksia
 - Lupapäätösten täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta selvityksen kohteeksi
 - Asianosaisuutta koskevan hallinto- ja oikeuskäytännön analysointi
- Sähköisen järjestelmän kehittämisajatuksia:
 - Paikkatietopohjaisuus
 - Viranomaisilla olevat tiedot näkyviin
 - Henkilötietojen poisto sähköisesti nettiin menevistä asiakirjoista
 - Lupakäsittelyn keston ”keskeyttäminen” jos asia jää ”lepäämään” (Natura esim.)
 - Siirytään täysin sähköiseen järjestelmään tulevaisuudessa (tiedottaminen, kuuluttaminen)

Projektin 7 ehdotukset laitosluettelosta, (1)

- Luvanvaraisuuden poistaminen kokonaan
 - **viilutehdas, makeutusainetehdas, kevytbetonitehdas, vesipesula, varikko, eläintarha, huvipuisto**
 - **eräät langanveto-, valssaus- ja syvävetoprosessit, puupellettien puristaminen, pelastustoiminnan helikopterilentopaikka**
 - eräät sellaiset toiminnat, joiden jätevedet johdetaan yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle (pesuainetehdas, osa elintarviketeollisuudesta, kalankasvatuksen kiertovesilaitos) (jatkoselvitys)
- Luvanvaraisuuskynnyksen muuttaminen, asettaminen tai rajaaminen
 - **eräät orgaanisia liuottimia käyttävät toiminnat**, eräät moottoriurheiluradat, kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos (jatkoselvityksiä), luonnonravintolammikko

Projektin 7 ehdotukset (2)

- Siirtäminen kevyempään menettelyyn (rekisteröinti)
 - **Pohjavesialueen ulkopuolella sijaitsevat eräät nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat, kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat (jatkoselvitys)**
- Muu lupamenettelyn keventäminen
 - Yli 100 m³:n erillisten polttoneste- ja kemikaalivarastojen luvanvaraisuus poistetaan ja YSL:iin perustuvat määräykset annetaan Tukesin luvan yhteydessä ELY:n lausunnon perusteella (jatkoselvitys)
- Lupatoimivallan siirtäminen
 - Sahalaitokset kunnille
 - Metallien ja muovien pintakäsittelylaitokset, joiden allastilavuus on yli 20 m³ sekä kaikki em. laitokset, joissa käsitellään kromi- tai syanidipitoisia liuoksia ja allastilavuus on yli 5 m³, valtiolle

Projektin 7 ehdotukset (3)

- Ilmoitusmenettelyn laajentaminen
 - Harkittavaksi uuden lupamenettelyn korvaavan ilmoitusmenettelyn käyttöönoton tarkempaa selvittämistä
 - Luvanvaraisuudesta poistettavat toiminnot olisivat edelleen ennakkollisen valvonnan piirissä
 - Annettaisiin päätös, joka voi tarvittaessa sisältää toimintaa koskevia määräyksiä
 - Ilmoitus 90 vrk ennen toiminnan aloittamista
 - Harkinnanvarainen kuuleminen
 - Pääperiaatteena on, ettei ympäristönsuojeluvaatimuksista säädettäisi erikseen asetuksella
 - Ohjeistusta, lomakkeita
- **Aihetta koskeva hanke käynnissä (raporttiluonnos valmistui 31.10.16)**